

اصول نویسندگی

دکتر محمد رضا محمد شفيعی

عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد نجف آباد

دکتر زهرا شمس قهفرخی

عضو مرکز تحقیقات و فناوری های نوین دمس سپاهان

سرشناسه : محمدشفیعی، محمدرضا، ۱۳۴۵ -

Mohammad Shafiee, Mohammad Reza

عنوان و نام پدیدآور : اصول نویسندگی / گردآورندگان محمدرضا محمدشفیعی، زهرا شمس قهفرخی.

مشخصات نشر : اصفهان: امیر فدک، ۱۴۰۰.

مشخصات ظاهری : ۹۱ ص.

شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۶۹۶۲-۰۱-۸

وضعیت فهرست نویسی : فیبا

موضوع : نویسندگی - راهنمای آموزشی

Authorship -- Study and teaching

نویسندگی-- فن

Authorship-- Technique

نگارش علمی و فنی

Technical writing

شناسه افزوده : شمس قهفرخی، زهرا، ۱۳۴۵ -

رده بندی کنگره : PIR2۸۳۹

رده بندی دیویی : ۸۰۸

شماره کتابشناسی ملی : ۵۸۳۷۲۹۴

اطلاعات رکورد کتابشناسی : فیبا

www.ketab.ir

انتشارات امیرفدک: اصفهان- خیابان هشت بهشت غربی نبش تقاطع ملک ساختمان فدک

تلفن: ۰۳۱-۳۲۷۳۰۳۶۰ - همراه: ۰۹۱۳۳۱۳۵۶۹۴ کد پستی: ۸۱۵۴۶-۴۳۱۵۱

Fadak.mansori@gmail.com

اصول نویسندگی

گردآورندگان: محمدرضا محمدشفیعی، زهرا شمس قهفرخی

ویراستار: سمیه مظفری

صفحه آرا: سمیه عابدی

طراح جلد: نگار موسوی

• لیتوگرافی: امیرفدک • چاپ: امیرفدک • صحافی: امیرفدک

• چاپ اول: ۱۴۰۰ • تعداد: ۱۰۰۰ • قیمت: ۱۲۰۰۰۰ تومان

© حق چاپ: ۱۴۰۰، انتشارات امیرفدک

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۹۶۲-۰۱۸ ISBN: 978-622-6962-01-8

هر گونه استفاده از مطالب این کتاب اعم از بازنویسی، خلاصه‌سازی، نقل مطالب آموزشی، برداشت به صورت دست‌نویس، کپی، تکثیر و هر گونه چاپ سنتی و دیجیتال، استفاده به صورت کتاب الکترونیکی، لوح فشرده، قراردادن مطالب بر روی اینترنت و وبسایت‌ها و هر گونه شبکه‌ی کامپیوتری دیگر و به‌طور کل هر گونه استفاده‌ی اشخاص حقیقی و حقوقی در جهت منافع مادی و معنوی خود، بدون اجازه‌ی کتبی ناشر ممنوع و بر اساس بند ۵ ماده‌ی ۲۳ قانون حمایت از حقوق مؤلفان و مصنفان و قوانین مربوط به جرایم رایانه‌ای کشور قابل پیگیری در محاکم قضایی است.

فهرست مطالب

۹	مقدمه
۱۱	فصل اول: معرفی کتاب
۱۱	۱-۱- تعریف کتاب
۱۳	۱-۲- ویژگی‌های کتاب
۱۴	۱-۲-۱- اطلاعات مربوط به فیپا
۱۴	۱-۲-۲- اطلاعات مربوط به ناشر کتاب
۱۶	۱-۳- اجزاء اطلاعاتی کتاب
۱۶	۱-۴- استانداردهای کتاب
۱۷	۱-۵- انواع کتاب
۱۷	۱-۵-۱- کتاب‌های مرجع
۱۸	۱-۵-۲- کتاب‌های نیمه مرجع
۱۸	۱-۵-۳- کتاب‌های غیرمرجع
۱۹	فصل دوم: روش‌های نگارش کتاب
۱۹	۱-۲- اصول نگارش
۲۰	۱-۲-۲- سبک‌های نگارش
۲۰	۱-۲-۲-۱- سبک توضیحی
۲۰	۱-۲-۲-۲- سبک توصیفی
۲۱	۱-۲-۲-۳- سبک متقاعد کننده یا مجاب کننده
۲۱	۱-۲-۲-۴- سبک روایتی
۲۲	۱-۳- انواع کتاب از دیدگاه شیوه نگارش
۲۲	۱-۳-۱- کتاب‌های تالیفی
۲۳	۱-۳-۲- کتاب‌های ترجمه شده
۲۳	۱-۳-۲-۱- ویژگی‌های مترجم
۲۳	۱-۳-۲-۲- ویژگی‌های کتاب مطلوب برای ترجمه
۲۴	۱-۳-۲-۳- استانداردهای ترجمه
۲۴	۱-۳-۲-۴- کتاب‌های گردآوری شده
۲۶	فصل سوم: ملزومات پیش از نگارش

۲۶	۱-۳- هدف از نوشتن کتاب
۲۷	۲-۳- موانع نگارش کتاب
۲۷	۳-۳- تعیین موضوع کتاب
۲۹	۴-۳- تدوین طرح کتاب
۲۹	۱-۴-۳- اصول طرح
۳۰	۲-۴-۳- شرایط طرح
۳۱	۵-۳- تعیین مخاطبین کتاب
۳۲	۶-۳- مطالعه حول موضوع
۳۳	فصل چهارم: تولید محتوای کتاب
۳۳	۱-۴- کتاب شناسی مقدماتی
۳۴	۲-۴- منابع جستجو
۳۴	۱-۲-۴- کتابخانه
۳۵	۲-۲-۴- مآخذ متون
۳۶	۳-۲-۴- پایگاه‌های اطلاعاتی
۴۲	۳-۴- تصاویر، جدول و نمودارها
۴۴	فصل پنجم: مرجع نویسی کتاب
۴۴	۱-۵- شیوه‌های استناددهی
۴۴	۱-۱-۵- استناد برون‌متنی
۴۵	۲-۱-۵- استناد درون‌متنی
۴۵	۲-۵- انواع روش‌های مرجع نویسی
۴۵	۱-۲-۵- روش APA
۴۶	۲-۲-۵- روش MLA
۴۸	۳-۲-۵- روش AMA
۴۸	۴-۲-۵- روش شیکاگو
۴۹	۵-۲-۵- IEEE Documentation Style روش
۴۹	۶-۲-۵- روش ISO 690
۵۰	۷-۲-۵- روش هاروارد
۵۱	۸-۲-۵- روش ونکوور

۵۳	فصل ششم: ویرایش کتاب
۵۳	۱-۶- تعریف ویرایش
۵۴	۲-۶- اهمیت ویرایش
۵۴	۳-۶- اصول ویرایش
۵۵	۴-۶- انواع ویرایش
۵۶	۱-۴-۶- ویرایش زبانی- ساختاری
۵۶	۲-۴-۶- ویرایش فنی
۵۷	۳-۴-۶- ویرایش محتوایی
۵۸	۵-۶- رعایت نکات اخلاقی
۶۰	فصل هفتم: چاپ کتاب
۶۰	۱-۷- مراحل چاپ
۶۴	۲-۷- قطع کتاب
۶۵	۳-۷- روش های چاپ
۶۵	۴-۷- هزینه های چاپ
۶۶	۵-۷- انواع قرارداد با ناشران
۶۸	منبع

مقدمه

احتمالا اولین تصویری که در ذهن شخصی که قصد نوشتن کتاب را دارد، شکل می‌گیرد این است که این کار بسیار زمان‌گیر و دشوار است و ممکن است حتی یک نفر هم آن را نخواند، پس آینده نامعلومی خواهد داشت.

اولین گام در نوشتن کتاب این است که مشخص کنید هدف از نوشتن کتاب چیست؟ این خلدون می‌گوید: "شیفته آن باش که دست‌ها و انگشتان تو مطالب سودمند و نیکی بنویسند که در این دنیای فریبنده یادگیری نیک از تو به جا ماند، زیرا در روز رستاخیز و هنگام روبه رو شدن انسان با فرمان برانگیختن و حشر و نشر، همه کردارهایش در پیش او نمودار می‌شوند."

یکی از انگیزه‌های نگارش کتاب انتقال دانش می‌باشد، زیرا با ابراز اندیشه‌ها گستره وسیعی از جامعه از دیدگاه‌های نویسنده آگاه می‌شوند. انگیزه دیگر، ارتقاء مراتب علمی شخص نویسنده می‌باشد. در بسیاری از نظام‌های دانشگاهی و موسسات پژوهشی، تولید مکتوبات علمی منجر به رشد درجه علمی می‌شود. انگیزه دیگر، ایجاد مالکیت دانش می‌باشد، زیرا نگارش ایده‌ها و عرضه آنها در دنیای علم باعث شخصی شدن دانش خواهد شد.

کسی که تصمیم به نگارش کتاب دارد، پس از مشخص کردن هدف خود و تعیین موضوع کتاب می‌تواند شروع به نگارش کند. ولی توجه به این نکته بسیار مهم است که کتاب یکی از محصولات آموزشی است و نوشتن آن همانند هر کار تخصصی دیگر نیاز به روش و حتی یادگیری اصول نگارش دارد. چه بسا افرادی که بی‌توجه به این موضوع، کتاب چاپ کرده‌اند و نه تنها بخشی از سرمایه خود را از دست داده‌اند، بلکه فضایی هم جهت نگهداری نسخه‌های چاپ شده کتابشان اختصاص داده‌اند. بدیهی است تا زمانی که دیدگاه‌های هر فرد در اختیار دیگران قرار نگیرند، ارزیابی نخواهند شد و تا زمانی که ارزیابی نشوند، جایگاهی در دنیای علم نخواهند یافت و فاقد هویت علمی خواهند بود. با این حال اگر اندیشه‌ای مکتوب شود، ولی کسی آن را نخواند نیز سرنوشت خوبی نخواهد داشت.

در کتاب پیش رو سعی شده است پس از ارائه مباحثی پیرامون ویژگی‌های هر کتاب، به تفصیل در مورد نگارش و تولید محتوای کتاب، مرجع نویسی، ویرایش و چاپ کتاب مطالبی ارائه شود تا خواننده بتواند با مطالعه این کتاب مسیر خود را جهت نوشتن کتاب مورد نظر هموار کند و به ایده‌های خود جامه عمل بپوشاند. بدیهی است شما با خواندن این کتاب یا سایر آثار مشابه فقط می‌توانید با مبانی و پایه‌های نگارش آشنا شوید، آنچه که به‌عنوان یک فن می‌تواند باعث ترقی

شما در نگارش شود، "فن نگارش آزاد" می باشد. این تکنیک، صرفاً انتقال داشته‌های ذهنی از فکر بر روی کاغذ می باشد، بدون اینکه نویسنده نگران خطاهای احتمالی باشد. این فن منجر به افزایش اعتماد به نفس، شناسایی موانع و پیدا کردن راهکارهای جدید می شود. با تکرار این تکنیک و یادگیری اصول نگارش، می توان در امر نگارش به موفقیت دست پیدا کرد.

www.ketab.ir